

Можейко С. О., студентка 1 курсу
факультету початкового навчання
Науковий керівник: проф. **Петінова О. Б.**
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АБСУРДУ

Актуальність переважає у нашому сучасному світі. Абсурд простежується у всіх напрямках вчинків людей та суспільних явищах. У своїй роботі «Міф про Сізіфа» А. Камю розглядає нас, як людей абсурду. Замість того, щоб тікати від нього, людина може прийняти його та поглибитися у це. У нашому сьогоденні питання абсурду та його суті припало і до України. Теперішній час військових дій прокидає залишки цього явища у бутті людей. Українці ставлять події війни, коли «брат йде вбивати брата», вершиною рівня абсурду та безглуздя. У 21 сторіччі – сучасному світі новітніх технологій величезного розвитку, війна – кінець здорового глузду і початок хаосу нісенітниць.

Українські професори, доктори наук і дослідники доволі часто зупинялися на схожих питаннях. Вони приділяли увагу не тільки суті абсурду, але і його реальності в суспільному бутті, поезики абсурду, у сенсі творчих проявах та його актуальності. Серед них можна назвати такі імена як Г. Фокович, [13] О. Бучин, [2] Ю. Горідько та інші. О. Бучин [2] розглядав реальні ситуації абсурду, які узвичаїлися у сучасному суспільному бутті. Необхідністю стало осмислення абсурдних ситуацій та умов практичного виходу з них. Г. Фокович [13], доктор філологічних наук визначав змістові риси поезики абсурду в українській літературі, зокрема в драматургії М. Куліша. Виділяв явище абсурдності у сенсі творчості.

Явище незрозумілості, дурниць та безглуздя, люди почали називати абсурдом. У звичайному житті, абсурд - це чиясь неадекватна поведінка чи неправильний вчинок, несправедливий розвиток ситуації який обов'язково буде оцінено одразу негативно. Люди часто погано реагують на прояви абсурду у звичній та спокійній обстановці. Однак феномен «абсурд у мистецтві» зазвичай викликає позитивні емоції. Суспільство з величезною посмішкою слухають гумористичні тексти з нотками абсурду; із задоволенням ходять до театру на вистави з таким підтекстом. Найяскравішим проявом абсурдності нашого соціального буття стали війни. Найдивніше, що у світі новітніх технологій, роботів та технічного інтелекту, люди вирішують питання відправленням ракет по п'ятсот тон до інших країн. Ці всі явища нашого сьогодення, виявили навіть назву для основи філософії абсурду – «абсурдизм сучасної діяльності» [2,с.16]

Розуміння абсурду як філософського напрямку, набуває своїх оборотів у Франції приблизно середини ХХ ст. У Франції, напрямок абсурду – один із основних категорій, який вживається для характеристики невідповідності, несумірності особистісного існування людини і без особистісного буття світу. Ось таке бачення могло викликати почуття тривоги, туги і провокувати на самогубство чи бунт.

Одним із головних проповідників абсурду постає – Альбер Камю. Він французький романист, філософ. Ще в молодому віці Камю записав у своїх записниках: «Думають тільки образами. Хочеш бути філософом - пиши романи».[6] Його основними філософськими працями постають: «Калігула» (1938), «Чума» (1947), «Міф про Сізіфа» (1942), «Бунтівна людина» (1951). [5] Світогляд Камю має радикально ірраціональний характер: на його переконання, весь світ, усе сутнісне глибоко безглузде.

За розумінням А. Камю, абсурд – «метафізичний стан людини в світі».[6] Усі вираження буття людини - це суцільне абсурдне явище: абсурдне життя, абсурдне самогубство, абсурдна свобода, абсурдна творчість і т.д. Такі головні тези постають у головній праці, есе французького філософа «Міф про Сізіфа». Він показує, що життя повне нісенітниць, непотрібних страждань, що перемирюються смертю через нездійсненних ілюзій і ідей. Камю ще на початку своєї праці, до основної частини, зауважує, що мова йтиме про «абсурдну чутливість, а не про філософію абсурду».[5]

У своєму есе Камю стверджує, що абсурд може заповнити будь-яку людину, навіть рядову, звичайну, яка особливо переймається сенсом буття. У безглуздя він вніс зміст своїм викликом: «єдина правда – непокірність» [9] Камю вважає його абсурдним героєм — Сізіф сам котить свій камінь, він раз за разом досягає вершини гори і тому щасливий. Доки людина не усвідомлює своєї долі, вона не усвідомлює абсурду. Абсурд - це доля не лише таких як Сізіф, Дон Жуан, Актор та інших. Але абсурд має сенс лише настільки, наскільки з ним не згоджуються люди та суспільство. На відміну від філософів, які у принципі не визнають пізнаваності світу, Камю вважає його пізнаваним, але це пізнання завжди буде гіпотетичною теорією людської свідомості, іншого результату досягти неможливо. Пізнання світу межує з пізнанням абсурду – це взаємопов'язані речі.

Роздивляючись абсурд у течії реалів суворого життя, можна зазирнути на іншу його сторону. В ході роботи, поглинаючись у тему абсурдності, не можна не згадати британську групу, що стала представниками абсурдного гумору. «Monty Python»— комедійний гурт з Великої Британії. Основними жанрами і ідеями, постали сарказм та абсурд. Найяскравішими згадуються: «Магазин сиру», «Мертва папуга», «Пісня лісоруба» та «Священний Грааль» [11]. Якщо роздивлятися питання: Де саме фігурує абсурд?, можна знайти відповідь у першому прикладі. «Магазин сиру» - одне із найпопулярніших скетч-шоу. Головний герой – «сер», зголоднів та вирішив завітати до лавки з сиром. Там його вітають місцеві музиканти, що гарно грають на інструментах і танцюють, та продавець у окулярах. «Сер» просить надати йому спочатку одного виду сиру, а потім іншого. Але чим більше налічується підвидів обраної їжі, тим частіше чується негативна відповідь. Ні одного виду сиру просто не має, а полиці зовсім пусті.

На свій проміжок часу, гурт «Monty Python» виробляв незвичайний та смішний продукт, що ґрунтувався на полі абсурдності. Їх творчі задуми, неначе кричать: « досить бути сірими, у нас і так таке життя». Усі скетчі та написані сценарії гумору, перевертають абсурдні ситуації у інше русло.

Отже, під значенням абсурду ми всі підпорядковуємо щось різне, але все одно поняття безглузлого – ми розуміємо всі. У нашому житті для абсурду, знайдено місце у різних напрямках. Якщо це протести у вигляді абсурдності одягу, зовнішності чи чогось іншого, то одразу можна почути негативні оцінки навколишніх. Абсурд у творчості, постановках, гумору чи поезії – це навпаки, позитивні коментарі та посмішка на обличчі. Ми – люди, часто не можемо зрозуміти, що саме для нас буде абсурдом. Основні погляди на це явище привів французький філософ – А. Камю. Усі вираження буття людини - це суцільне абсурдне явище: абсурдне життя, абсурдне самогубство, абсурдна свобода, абсурдна творчість. Філософ розглядає абсурд як самий очевидний факт людського існування. Усі ці тези та погляди, Камю розглядає у есе «Міф про Сізіфа». Після довгих розмірковувань на кожному окрему тему та її абсурдності у житті людей, автор подає основний приклад. Давньогрецький міф про хитрого царя Сізіфа, показує усю суть абсурдності буття. Роздивляючись з боку реалів та сірого життя абсурд, ми не повинні забути про його другу сторону – творчість. Яскравим прикладом наводиться британський гурт «Monty Python» та його тонке відчуття абсурдного гумору. Вони хочуть донести до кожного ідею гумористичного погляду на абсурд.

Абсурд та його суть неможливо однозначно визначити. Для кожного його розуміння можна виявити з різної сторони. Для всього суспільства, буде зрозуміло одне, абсурд – безглуздя.

Література:

1. Абсурд .[online] Доступно: <https://stud.com.ua/156029/filosofiya/absurd>
2. Бучін О. «Реальність абсурду в суспільному бутті» - 2018 .[online] Доступно: http://www.fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/20_2018/4.pdf
3. Енциклопедія сучасної України: Абсурд. [online] Доступно: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=42250
4. Камю А. Міф про Сізіфа // Міф про Сізіфа. LE MYTHE DE SISYPHE. Есе / Альбер Камю; [пер. з фр. О. Жупанський]. — «Портфель». — 2015. — 105 с.
5. Камю А. «ФІЛОСОФІЯ АБСУРДУ» .[online] Доступно: <https://studentbooks.com.ua/content/view/1379/53/1/3/>
6. Камю А.: філософія абсурду. Реферат.[online] Доступно: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/philosophy/13023/>
7. Калинин В. «Язык и творчество рубежа XX - XXI вв. Актуальность абсурда» - 2012 .[online] Доступно: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/yazyk-i-obschestvo-rubezha-xx-xxi-vv-aktualnost-absurda.pdf>
8. «Модель поддержания смысла»: как абсурд помогает понять реальность. [online] Доступно: <https://monocler.ru/kak-absurd-pomogaet-ponyat-realnost/>
9. Міф про Сізіфа. [online] Доступно: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
10. «Міф про Сізіфа» Скорочено + Аналіз.[online] Доступно: <https://dovidka.biz.ua/mif-pro-sizifa-skorocheno>
11. Монті Пайтон. [online] Доступно: <https://uk.wikipedia.org/wiki>
12. Фокович В. Поетика абсурду в українській драматургії першої половини ХХ століття (на матеріалі творів М. Куліша та І. Костецького) – Київ – 2015 .[online] Доступно: https://shron1.chtyvo.org.ua/Mukan_Volodymyr/Poetyka_abusurdu_v_ukrainskii_dramaturhii_pers_hoi_polovyny

Стороженко Ю. С., студентка 1 курсу
факультету початкового навчання
Науковий керівник: проф. Петінова О. Б.
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

АФОРИЗМИ К. ГЕЛЬВЕЦІЯ ЯК ФІЛОСОФСЬКІ ІСТИНИ: АНАЛІЗ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

Робота кожного філософа має велику цінність для нащадків. Її вивчення, заглиблення в неї та інтерпретування несе в собі безцінний дар для кожного, хто захоче відкрити собі багатства філософської істини. Клод Гельвецій за життя залишив багато важливих висловлювань, які будуть значущими для кожного читача, який захоче застосувати цю мудрість у своєму житті. Гельвецій багато писав про внутрішній світ людини, його почуття та прагнення. Що таке щастя? Питання, яке хвилює безліч людей. Відповідь на це питання можна знайти, заглибившись у вивчення його творів.